Plan van aanpak

Communicatie- en participatieplan

Gemeenteraad Opmeer

Versie 6 maart 2024

Inleiding

Voor u ligt het plan van aanpak. Momenteel is het voor de griffie onduidelijk wat de wensen van de gemeenteraad zijn op het gebied van externe communicatie. De eerste stap om te komen tot een communicatie- en participatieplan zijn de wensen en bedenkingen van de gemeenteraad over externe communicatie in kaart brengen. Dit plan van aanpak voorziet een procesmatig voorstel daarvoor.

De gemeenteraad van Opmeer heeft via het griffieplan van 2023-2024 opdracht gegeven voor het schrijven van een communicatie- en participatieplan. De communicatie door en vanuit de raad wordt raadscommunicatie genoemd. Raadscommunicatie kan doelen op interne en externe communicatie. Interne communicatie omvat het beschikbaar maken, doorgeven en ontvangen van informatie van alle medewerkers van een organisatie. Voorbeelden hiervan zijn communicatie tussen raad-college, raad-griffie en college-griffie. Externe communicatie is communicatie van de gemeenteraad naar buiten. Een voorbeeld daarvan is de communicatie tussen raad en inwoner. Interne en externe communicatie zijn beiden van belang voor een goed functionerende gemeenteraad, maar ze dienen voor andere doeleinden. In dit plan ligt de focus op externe communicatie van raad naar inwoner.

Uit de Toekomstvisie Opmeer 2030 blijkt dat er een behoefte is om de relatie met inwoners te verbeteren en de participatie van inwoners naar een hoger niveau te tillen. Ook moeten inwoners actiever worden betrokken bij de besluitvorming. De Toekomstvisie is door de gemeenteraad vastgesteld en daarmee onderschrijft de raad de ambities uit de Toekomstvisie. Om uiteindelijk te voldoen aan de ambities en de visie uit de Toekomstvisie, zal de gemeenteraad zich hoger op de participatieladder moeten gaan bevinden. Communicatie en participatie hangen nauw samen. Meer inzetten op externe communicatie kan een positief effect hebben op participatie.

De Tweede Kamer heeft op 26 oktober 2023 een wetsvoorstel[1] aangenomen. Dit wetsvoorstel regelt dat het decentraal bestuur (gemeente, provincie en waterschap) inwoners in staat stelt te participeren bij de voorbereiding, uitvoering, en evaluatie van beleid. Het doel van deze wet is om burgerparticipatie te versterken. Alle gemeentes in Nederland moeten na invoering van deze wet een participatieverordening opstellen, waarin alle regels omtrent participatie worden opgenomen.

Het presidium wordt gedurende het proces gebruikt als stuur- en klankbordgroep. De gemeenteraad stelt het communicatie- en participatieplan vast.

Afbakening

Dit plan is expliciet gericht op de externe communicatie van raad naar inwoners. Omdat communicatie een groot begrip is, is er gekozen voor externe communicatie zodat het plan haalbaar en uitvoerbaar is. Daarnaast is het van belang om eerst te focussen op de externe communicatie, want uit de Toekomstvisie blijkt dat er een behoefte is om inwoners actiever te betrekken bij besluitvormingsprocessen. Uiteindelijk kan dit onderzoek naar externe communicatie leiden tot meer onderzoek of onderzoek in andere communicatie richtingen (als daar behoefte aan is).

[1] Wet versterking participatie op decentraal niveau

Werkwijze

Het is van belang om eerst in beeld te krijgen wat de gemeenteraad zou willen op het gebied van externe communicatie. Om een goed gesprek te voeren met raadsleden, zal de gemeenteraad eerst geïnformeerd moeten worden over wat valt onder raadscommunicatie. Door duidelijk af te bakenen wat valt onder externe (raads)communicatie, kan de griffie de juiste informatie ophalen bij raadsleden. Daarna kan gevraagd worden wat de wensen en ambities zijn op het gebied van externe communicatie. Zo kan inzichtelijk gemaakt worden wat de gemeenteraad vindt dat goed gaat en wat beter kan.

Door middel van een enquête onder raadsleden[2] zal er een beeld ontstaan van de wensen van de gemeenteraad. In de inleiding van de enquête wordt de gemeenteraad geïnformeerd over raadscommunicatie. Na het invullen van de enquête door raadsleden, wordt er een ronde langs de fracties gemaakt om de resultaten te bespreken en mogelijke op- en aanmerkingen op te halen.

Het eindresultaat van deze opdracht zou de volgende twee eindproducten moeten opleveren:

1. Een visiedocument van de gemeenteraad over raadscommunicatie. Het visiedocument geeft inzicht in de visie en wensen van de gemeenteraad.
2. Een uitvoeringsdocument voor de griffie. Het uitvoeringsdocument geeft de griffie een duidelijk richtlijn voor het uitvoeren van het visiedocument.

Het visiedocument wordt besproken in het presidium en wordt vastgesteld door de gemeenteraad.

Het uitvoeringsdocument is meegenomen in dit plan van aanpak. De omvang van het uitvoeringsdocument hangt af van het visiedocument, om die reden is het nog niet te zeggen of en door wie het uitvoeringsdocument vastgesteld zal worden.

Huidige activiteiten

Hieronder worden de huidige activiteiten van de gemeenteraad op het gebied van externe communicatie - naar inwoner - beschreven.

Op dit moment voldoet de gemeenteraad aan de minimaal vereiste wettelijke taken op het gebied van externe communicatie. In de Gemeentewet en het Reglement van Orde staat beschreven wat de raad doet aan externe communicatie. In het Reglement van Orde 2024 staat vermeld dat alle beeldvormende bijeenkomsten openbaar zijn. Tijdens de beeldvormende bijeenkomsten is het toegestaan dat inwoners vragen stellen. Ook kunnen inwoners een verzoek tot agendering van een onderwerp in een beeldvormende bijeenkomst indienen. Alle inwoners van de gemeente kunnen verzoeken om tijdens de oordeelsvormende en besluitvormende raadsvergadering het woord te voeren over een geagendeerd of actueel onderwerp.

Met het raadsinformatiesysteem worden alle openbare documenten van de gemeenteraad, zoals agenda's, moties, amendementen, documenten van vergaderingen en besluiten, snel en eenvoudig openbaar toegankelijk gemaakt. Inwoners en andere belangstellenden kunnen raadsvergaderingen (geen beeldvormende bijeenkomsten) meeluisteren en terugluisteren (geen videobeeld). Inwoners kunnen zich abonneren op aankondigingen van een agendapublicatie.

[2] De enquête zal uitgezet worden onder alleen raadsleden, zodat er een goed beeld ontstaat van wat de gemeenteraad vindt. Bij de fractiegesprekken kunnen fractiemedewerkers en andere leden van de fractie aanwezig zijn en input leveren.

Via het sociale mediakanaal Facebook, de website van gemeente Opmeer, en de lokale krant 'De Kogge' worden bijeenkomsten en de agenda van raadsvergaderingen aangekondigd en gedeeld.

De gemeenteraad voldoet aan zijn wettelijke plicht, maar om uiteindelijk te voldoen aan de ambities en visies die in de toekomstvisie zijn beschreven, zal de gemeenteraad meer moeten doen op het gebied van externe communicatie en participatie.

Processtappen en planning

Wat	**Wie**	**Wanneer**
Plan van aanpak publiceren voor het presidium	Griffie	7 maart
Plan van aanpak bespreken	Presidium	14 maart
Enquête opstellen	Griffie	7 t/m 14 maart
Enquête versturen	Griffie	18/19 maart
Enquête invullen	Gemeenteraad	18/19 maart t/m 2 april
Enquête nader bespreken in fractievergaderingen	Griffie + gemeenteraad	22 april en 13 mei
Opstellen visiedocument	Griffie	2 april t/m 20 mei
Opstellen uitvoeringsdocument	Griffie	20 mei t/m 30 mei
Visiedocument publiceren voor het presidium	Griffie	30 mei
Visiedocument bespreken	Presidium	6 juni[3]
Visiedocument publiceren voor de raadsvergadering	Griffie	11 juni
Oordeelsvormende raadsvergadering	Gemeenteraad	27 juni
Besluitvormende raadsvergadering	Gemeenteraad	11 juli

Gesprek burgermeester

Tijdens het proces zal er ook gesproken worden met de voorzitter van de raad. De voorzitter van de raad kan waardevolle inzichten bieden, in hoe communicatie en participatie, effectief kunnen worden aangepakt op lokaal niveau.

Afstemming communicatie

Tijdens het proces zal er ook gesproken worden met de afdeling communicatie en de opgavetafel Bereikbaar Bestuur. Het afstemmen met de afdeling communicatie over het schrijven van een communicatie- en participatieplan is belangrijk omdat zij expertise hebben op het gebeid van effectieve communicatie. Door samen te werken met de ambtelijke organisatie via de opgavetafel kan ervoor worden gezorgd dat het plan goed aansluit bij de doelstellingen van de gehele gemeente. Bovendien kan de afdeling communicatie waardevolle inzichten bieden in hoe communicatie en participatie kunnen worden bevorderd, en hoe verschillende belanghebbenden het beste kunnen worden betrokken.

[3] In Nederland vinden de Europese verkiezingen plaats op 6 juni 2024, hierdoor kan de datum van het presidium mogelijk wijzigen.